

Ms 2875/475

Budapest, 1963 október 19.

Szabolcsi Miklós

4444 40-1336/5

Kedves Szabolcsi Elvtárs !

Nagyon köszönöm, hogy elküldted nekem József Attila-monográfiád első részét. Meglepetéssel és érdeklődéssel vettem tudomásul, milyen részletesen tárgyalta a költő fiatal korát. Mihelyt módomban van, tanulmányozni fogom. Remélem, belátható időn belül képet fogsz adni József Attila érett költői fejlődéséről is, mert hiszen ennek helyes elemzése dönti el az egész életrajz irodalomtörténeti értékét.

Mégegyszer köszönet a könyvért.

Kommunista üdvölettel

MTA FIL. INT.

Lukács Arch.

Lukács György

Jódszóna tartent 24

n. 14 2875/476 9

Budapest, 1969.3.11.

Kedves Szabolcsi elvtárs!

1969-1336/8

Köszönöm március 7-iki levelét és azt, hogy oly behatóan foglalkozott a beszélgetés kéziratával.

Ami megjegyzéseinek b/ pontját illeti, igen hamar megegyezhetünk. Nincs semmi nehézség abban, hogy megjelentetés esetén néhány mondattal konkretizáljam ezt a helyet.

Bonyolultabb a kérdés az a/ pont körül. Az én megítélésem szerint, ha egy testületben, napilapban vagy folyóiratban vita folyik, úgy azt azt lezáró cikk éppen ezt a konkrét vitát zárja le és nem a téma körüli véleménynyilvánítást egyáltalában. Ez persze a sztalini korszak praxisa volt. Amikor a főideológus, Zsdanov lezárta a vitát a Hegel-kérdésről, és a filozófiatörténet problémáiról, úgy ennek a vitalezárásnak tiltó értelme volt az ideológia egész területére. Én azonban arra is emlékszem, hogy abban az időben adtam ki Hegelről és az "ész trónfosztásáról" szóló műveimet, amelyek szöges ellentétben álltak a Zsdanov féle vitalezárással. Egyébként nem hiszem, hogy pártunk Rényi elvtárs cikkének ilyen jelentőséget óhajtott adni.

MTA FIL. INT.

Lukács Arch.

Még nehezebb a helyzet a c/ pont esetében. Ön maga is megállapítja, hogy az én álláspontom az irodalomtörténet és különösen a magyar irodalomtörténet kérdésében régi keletű. Ennélfogva csak akkor változtathatnám meg, ha maga a valóság megváltozik. Ez nem pedig nem történt meg. Annak, hogy kivételeket soroljak fel, nem sok értelme van. Azt hiszem, nincs olyan intelligens olvasó, aki ezt a kritikai álláspontomat akár Erdélyi Jánosra, akár Bálint Györgyre vonatkoztatná. A kivétel^{ek} felsorolása csak sértő lehet a felnemsoroltakra.

Végül Szabolcsi elvtárs felveti, hogy "illő-e" ezt a nézetet az intézet folyóiratában közzétenni. Ebben a kérdésben nem vagyok illetékes; ez a szerkesztőség, ill. az intézet vezetőségének döntési joga, amelyben én csak mint a döntés tárgya szerepelek. Én csak abban dönthetek, hogy a beszélgetés elutasítása esetén azt vagy nem közlöm sehol, vagy másutt teszem közzé. Ötven évvel ezelőtt, amikor Osváth Ady-tanulmányomat nem tartotta a Nyugat-ba illőnek, azt változtatlanul közzétettem a Huszadik Században.

Kommunista üdvözlettel

/Lukács György/